



**นายสิทธิโชค ปัญญางาม** อายุ 37 ปี

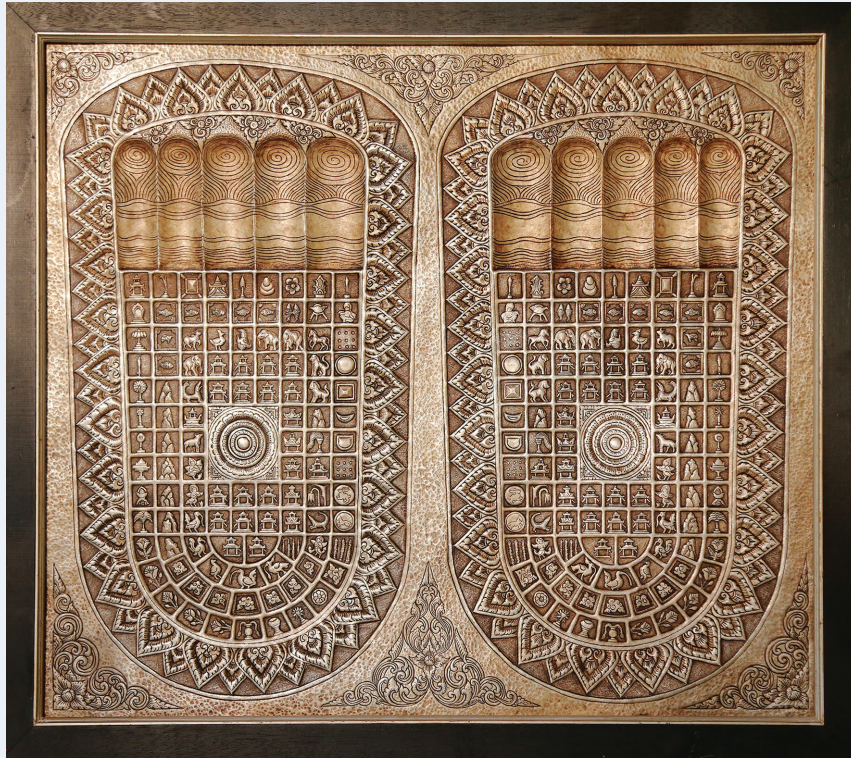
**Mr. Sitthichok Panyangam** Age 37



# งานหัตถกรรม ดุนโลหะ



Craftsmen Descendant  
**Metal Repousse' and Chasing Crafts**



งานสลักดุน หรือ ดุนโลหะ เป็นวัฒนธรรมทางศิลปะ หัตถกรรมที่มีอยู่ในนานาประเทศ ส่วนในประเทศไทยนั้นที่พบการทำงานสลักดุนมากในจังหวัดแถบภาคเหนือของไทย เช่น เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ เป็นต้น รูปแบบของงานสลักดุนจะสะท้อนออกมาด้วยรูปแบบและศิลปะลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์

“สลักดุน” เป็นการทำให้เกิดลวดลาย โดยการใช้สิ่วหรือเครื่องมือสลัก ตอกด้วยค้อนลงไปบนแผ่นโลหะ ส่วนการ “ดุน” เป็นการทำให้โลหะเป็นรอยนูนสูงขึ้นมาด้วยสิ่วดุน งานสลักดุน จัดเป็นงานหัตถศิลป์ ที่ต้องอาศัยทักษะความชำนาญเชิงช่างเป็นพิเศษ



## การสืบสานภูมิปัญญางานหัตถกรรมดินโลหะ

ด้วยวิถีชีวิตที่คลุกคลีอยู่กับช่างฝีมือด้านงานหัตถกรรมดินโลหะ ตั้งแต่วัยเด็ก อีกทั้งสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ล้อมรอบด้วยหมู่บ้านหัตถกรรม ส่งผลให้นายสิทธิโชค ปัญญางาม ได้ซึมซับงานดินโลหะเรื่อยมา จนเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความใฝ่รู้ เกิดความสนใจ และได้มีโอกาสเข้ามาเรียนรู้งานดินโลหะจากช่างผู้มีฝีมือการสลักดินและดินโลหะที่ล้ำเลิศอย่าง ครูดิเรก สิทธิการ และฝึกฝนทักษะฝีมือต่อเนื่องด้วยความตั้งใจ จนกลายเป็นช่างดินโลหะ และยึดถือการประกอบอาชีพการสร้างสรรคผลงานดินโลหะเรื่อยมา

**นายสิทธิโชค ปัญญางาม** เดิมทีเป็นคนจังหวัดพะเยา เมื่ออายุ 13 ปี นายสิทธิโชคได้บวชเป็นสามเณร และย้ายมาจำวัดอยู่ที่วัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อย้ายมาอยู่ที่วัดแห่งนี้จึงมีโอกาสได้เห็นงานหัตถกรรมดินโลหะ จากที่ตนเองแต่เดิมนั้นไม่ได้มีความสนใจงานศิลปะหัตถกรรมทางด้านนี้ แต่เมื่อได้เห็นช่างที่วัดศรีสุพรรณ สร้างสรรคผลงานดินโลหะอยู่ทุกวัน จึงเริ่มซึมซับ และกลายเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความสนใจที่อยากจะเรียนรู้

จนเมื่อนายสิทธิโชค ปัญญางามสึกจากเป็นสามเณรแล้ว และได้อาศัยอยู่ที่วัดศรีสุพรรณ จนถึงอายุ 20 ปี ก็ได้มีโอกาสพบกับพ่อครูดิเรก สิทธิการ ผู้ก่อตั้งกลุ่มหัตถศิลป์ล้านนาวัดศรีสุพรรณ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ฝึกสอน สาธิต และจำหน่ายงานศิลปะหัตถกรรมดินโลหะ ในขณะนั้นนายสิทธิโชค เริ่มมีความสนใจงานทางด้านนี้ อีกทั้งยังเห็นว่างานด้านดินโลหะนี้เป็นงานศิลปะหัตถกรรมที่ใกล้จะสูญหายไป ผู้ที่จะสืบทอดก็เริ่มที่จะมีน้อยลง นายสิทธิโชคจึงขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของพ่อครูดิเรก และฝึกฝนฝีมือการทำงานต่อกดินหลายโลหะเรื่อยมาด้วยความตั้งใจอย่างจริงจัง และด้วยนายสิทธิโชคนั้นมีพื้นฐานฝีมือการวาดภาพ และการเขียนรูปเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว บวกกับการได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้รู้ จึงทำให้นายสิทธิโชคสามารถเรียนรู้งานดินโลหะได้เร็วกว่าคนอื่น ๆ โดยการฝึกทักษะฝีมือการทำงานนั้น ได้เริ่มฝึกจากการเคียวขัน การเขียนลาย และการเดินลายพื้นฐาน จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ ซึ่งผลงานชิ้นแรกของนายสิทธิโชค คือ งานดินโลหะรูปสัตว์ป่า



นายสิทธิโชค ปัญญางามมีโอกาสได้เข้าร่วมกลุ่มหัตถศิลป์ล้านนาวัดศรีสุพรรณ และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโบสถ์เงิน โดยได้ อาจารย์ชัยพร ผ่องภักดี เป็นผู้ออกแบบลวดลาย และนายสิทธิโชค เป็นผู้ต่อกลาย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 นายสิทธิโชคจึงออกมาจากกลุ่มเพื่อสร้างครอบครัว และสร้างกิจการของตนเอง รับทำงานดินโลหะ และทำจัดสรรสำหรับนำไปตกแต่งงานด้านสถาปัตยกรรม และวัดวาอาราม ถือเป็น การสืบสานภูมิปัญญางานหัตถกรรมดินโลหะไม่ให้สูญหายและสามารถสร้างเป็นอาชีพเลี้ยงตนได้



## การสร้างสรรค์ผลงาน ที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

การดูโลหะเป็นศิลปะสมัยล้านนา เป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนาในด้านการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาด้านสถาปัตยกรรม การตกแต่งวิหาร โบสถ์ เจดีย์ เป็นศิลปะที่สืบทอดต่อกันมาจากอดีตยาวนานกว่า 700 ปี นับตั้งแต่การตั้งเมืองเชียงใหม่

งานดูโลหะ คือการตอกลายลงบนแผ่นโลหะที่ถูกตีเป็นแผ่นบางเรียบ ด้านใต้ของแผ่นโลหะถูกรองรับด้วยชั้นผสมน้ำมันหมู โดยชั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวยึดแผ่นโลหะเอาไว้เพื่อให้ง่ายต่อการตอกลาย การดูโลหะนั้นมึกรรรมวิธีในการทำที่สำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน คือ การดูลาย โดยการตอกลวดลายจากด้านในออกมาจนเกิดลักษณะนูนตามโครงร่าง จากนั้นจึงทำการตอกลาย โดยการตอกลายจากด้านนอกจนได้รายละเอียดที่สวยงาม

สิ่งสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานดูโลหะที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่างของนายสิทธิโชค คือ การสร้างงานที่เน้นความเป็นธรรมชาติ สร้างงานที่ออกมาจากความรู้สึก ความใส่ใจ และความเข้าใจในงาน ลักษณะโดดเด่นเทคนิคเชิงช่างที่ใช้ในการสร้างงานดูโลหะตามแบบฉบับช่างล้านนากลุ่มวัดศรีสุพรรณ จะใช้กรรมวิธีแกะลายสองด้าน โดยเริ่มจากการตีลายจากทางด้านหลังให้เป็นรอยนูนสูง

ตามโครงร่างภายนอกของลายก่อน เรียกว่าการตอกลาย หรือการขึ้นลาย จากนั้นจึงตีกลับจากด้านนอกเพียงด้านเดียว เพื่อเป็นการทำรายละเอียดอีกครั้ง และงานทุกงานจะต้องใช้ชั้นเป็นตัวรอง เพื่อเป็นการรักษารูปทรง และให้ความยืดหยุ่น ชั้นจะช่วยให้ช่างมองเห็นความนูนของชิ้นงาน ถ้าไม่มีชั้นลายที่ตอกนั้นจะยุบลวดลายจะไม่เห็นชัดเจน

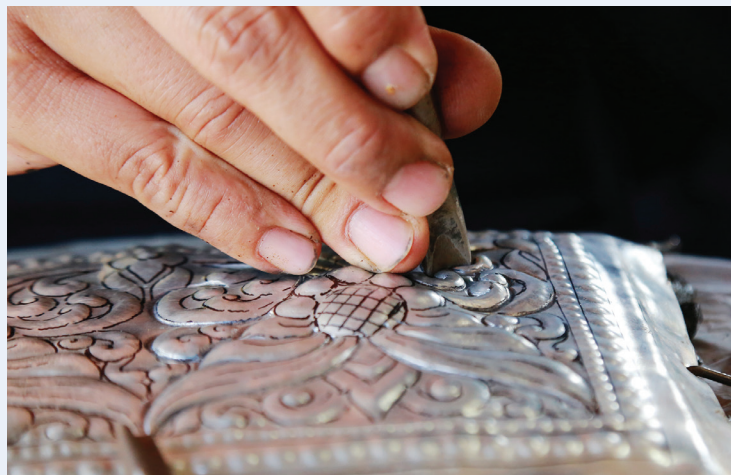
ความยากในการทำงานดูโลหะอยู่ที่ขั้นตอนการเผาชิ้นเพื่อไล่ออกจากแผ่นโลหะ ซึ่งช่างจะต้องควบคุมอุณหภูมิของไฟให้ดี และใช้ไฟเผาให้ทั่วแผ่นโลหะ เพราะถ้าหากใช้ไฟแรงเกินไป หรือเผาไม่ทั่วจะทำให้แผ่นโลหะนั้นหลอมละลายเสียหายได้

เทคนิคการสร้างลวดลายในงานดูโลหะจะเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

ลายเบา เป็นลายที่เกิดจากการใช้เครื่องมือตอกลงไปเพื่อให้เกิดลวดลายลงบนพื้นผิวโดยไม่มีมิติความสูงต่ำ ลายเบานั้นมี เช่น ลายดอก 12 ราศี ลายช้าง และลายเครือดอก เป็นต้น

ลายนูนต่ำ ใช้เทคนิคคล้ายกับลายเบา แตกต่างที่ลายนูนต่ำนั้นจะมีการเซาะร่อง และการเดินเส้นให้ลึก ใช้เทคนิคการตอกลายจากด้านใน เพื่อให้เห็นลวดลายด้านนอก โดยใช้เหล็กตีให้จมลงไปจากนั้นกล่อมลายให้โค้ง นูน เว้า

ลายนูนสูง โดยจะใช้ค้อนตีจากทางด้านหลัง ให้แผ่นโลหะนูนขึ้นมา เพื่อให้เป็นลายเด่นชัด การสร้างลายนูนสูงเป็นการสร้างลายที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้สมาธิและความอดทน ซึ่งจะต้องใช้เวลามากกว่างานประเภทอื่น ๆ





## เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

การสร้างสรรคผลงานโลหะของนายสิทธิโชค ด้วยทักษะฝีมือ และการใช้เทคนิคการตอกลายแบบนูนสูง ด้วยมีความชำนาญในการตอกลายที่แม่นยำ ลายเส้นคมชัดสะบัดปลายมีความพลิ้วไหว มีความเหมือนภาพวาดได้อย่างวิจิตรงดงาม ลวดลายมีการผสมผสานลวดลายระหว่างลายไทย และลายล้านนาที่ให้อารมณ์ที่อ่อนช้อยมีเสน่ห์

ผลงานดุนโลหะจากฝีมือการสร้างสรรคของนายสิทธิโชค จะเน้นงานภาพเหมือนบุคคล ซึ่งผลงานที่โดดเด่นคือ ภาพตอกนั้งงานดุนโลหะภาพเหมือนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงโบกพระหัตถ์ ในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 70 ปี โดยใช้กรรมวิธีการตอกดุนโลหะแบบนูนต่ำ ซึ่งเป็นงานที่ยาก และละเอียด นายสิทธิโชคใช้เวลาถึง 3 เดือน

นอกจากนี้ นายสิทธิโชคยังเน้นงานดุนโลหะสำหรับประดับตกแต่งสถานที่ภายใน และ ภายนอกอาคาร นับเป็นงานดุนโลหะประยุกต์ ทำขึ้นเพื่อใช้ทดแทนกับวัสดุที่หายาก เช่น ไม้สัก ทำเป็นรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่งานประเพณีฉัตร เข่งชาย หน้าบัน หน้าจั่ว โดยใช้กรรมวิธีการตอกเจาะบนเซียงไม้ ตอกดุนแยกเป็นชิ้น ๆ แล้วนำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นงานชิ้นใหญ่ ฟันด้วยสีน้ำมันเป็นสีบลอนด์เงิน หรือสีทอง จากนั้นจึงนำไปติดประดับตกแต่งตามวัดวาอาราม

รวมถึงยังได้มีการสร้างสรรคงานลวดลายโบราณ ซึ่งบนชิ้นงานแต่ละงานนั้น จะต้องมีส่วนใด ซึ่งเป็นลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวล้านนาประกอบอยู่ด้วย



## กรรมวิธีและขั้นตอนการทำทุ่นโลหะ

เตรียมแผ่นวัสดุ นำแผ่นโลหะไปเผา เนื่องจากแผ่นโลหะนั้นจะมีความแข็งตัว และมีน้ำมันเคลือบเกาะ จึงต้องเผาให้แผ่นโลหะอ่อนตัว และมีความยืดหยุ่น

การเขียนลาย โดยการร่างลายที่ต้องการลงบนแผ่นโลหะ

การตีลาย นำแผ่นโลหะที่ร่างลายไว้ มาวางลงบนถาดชัน จากนั้นนำมาตีขึ้นรูป จากทางด้านหลังจนเป็นลายนูนขึ้นมา เมื่อตีเสร็จแล้วให้พับของโลหะให้สูงขึ้นมา เพื่อเวลานำไปใส่ชัน ชันจะได้ไม่ไหลออกมากรอ

กรรมวิธีการเคียวชันที่ใช้ในงานทุ่นโลหะนั้น เริ่มจากการนำชันมาต้ม ผสมกับดินทองนาหรือดินจอมปลวก ขูดเอาผงดินผสมลงไป ใส่น้ำมันพืชหรือน้ำมันหมูที่ใช้แล้วผสมตามลงไป เคียวจนชันอ่อนนุ่ม และเปลี่ยนจากสีน้ำตาลเป็นสีดำ ถือเป็นอันใช้ได้

การเผาชัน นำชันมาทาบให้เป็นแผ่นเล็ก ๆ วางลงบนชิ้นงาน ใช้ไฟเผาให้ชันนิ่ม และละลายจนเต็มแผ่นโลหะ จากนั้นพับไว้ให้ชันเย็นตัวลง

เมื่อชันแห้งแล้ว นำแผ่นพลาสติกรองบนชัน จากนั้นนำแผ่นโลหะไปคว่ำกับเขียนไม้ ใช้ตะปูตอกยึดไว้ทั้ง 4 มุม เพื่อป้องกันชันแตกเวลาตอกลาย

การกำหนดลาย ใช้ปากกาเมจิก ร่างลายลงบนแผ่นโลหะอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งกำหนดจุดที่ต้องการจะทำ ส่วนเว้า ส่วนโค้ง

การตอกลาย ใช้เหล็กตอกลาย จากทางด้านหน้า ตามเส้นที่ร่างไว้

การเก็บรายละเอียด ตอกเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ให้เรียบร้อย และใส่ลวดลาย รายละเอียดตามต้องการ

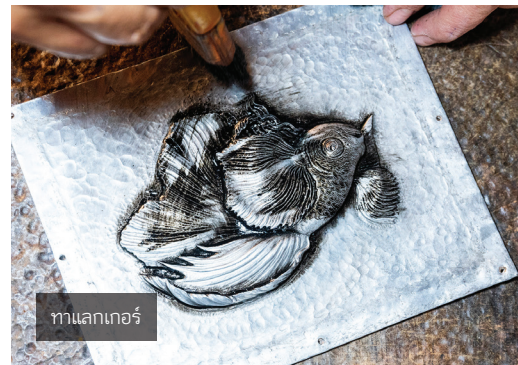
จัดตะปูออก จากนั้นนำแผ่นโลหะไปเผาจนชันค่อย ๆ ละลายหายไปจากแผ่นโลหะ พักไว้ให้แผ่นโลหะเย็นตัวลง

จัดความเรียบร้อยของแผ่นโลหะ ส่วนที่ไม่ได้ทำลายตอก โดยการใช้ค้อนทุบให้แผ่นโลหะเรียบเสมอกัน

การรมดำ ใช้แปรงระบายสีจุ่มสีน้ำมันสีดำ ระบายลงบนลาย สีดำจะไปอุดตามร่องลาย สร้างให้ลายดูมีมิติ จากนั้นใช้ผ้าเช็ดสีส่วนเกินออก

ใช้น้ำเปล่าผสมผงซักฟอก หรือน้ำยาล้างจานล้างแผ่นโลหะ ให้ชิ้นงานนั้นดูสดใสนำไปผึ่งแดดให้แห้ง

พ่นทับด้วยแล็กเกอร์ ให้ชิ้นงานดูโดดเด่นขึ้น



## การพัฒนาสร้างสรรค์ และต่อยอด

แต่เดิมงานดุนโลหะนั้นเป็นการตอกลายลงบนข้าวของเครื่องใช้ เช่น ชันน้ำ เพื่อนำไปถวายแก่เจ้านายชั้นสูง หรือนำไปเป็นเครื่องบรรณาการ แต่ในระยะหลังได้มีการประยุกต์นำมาตอกลายลงบนแผ่นเงิน ทองเหลือง ทองแดง หรือแผ่นโลหะ สำหรับนำไปประดับ ตกแต่ง หรือมอบเป็นของที่ระลึก

งานดุนโลหะในอดีตเป็นงานที่มีการสืบทอดกันเฉพาะในหมู่ลูกหลานหรือเครือญาติของช่างทำดุนโลหะ แต่ละครอบครัวเท่านั้น เพราะนับว่าเป็นการส่งต่อภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งมีข้อแม้ว่าจะต้องฝึกฝนกันแบบตัวต่อตัวที่บ้านเท่านั้น โดยจะต้องใช้เวลาฝึก 2 - 3 ปี เป็นอย่างน้อย ด้วยความยากของการทำงาน อีกทั้งจำนวนผู้สืบทอดที่มีน้อยลงทุกที ทำให้งานดุนโลหะนั้นเกือบจะสูญหายไป

นายสิทธิโชค ปัญญางามจึงมองเห็นปัญหาตรงนี้และมีความตั้งใจฝึกฝน เพื่อสืบทอดงานดุนโลหะให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งสายที่นำมาตอกลงบนแผ่นดุนโลหะนั้นเป็นสายที่มีมาแต่โบราณ เช่น สายนางรำหรือสายพม่า เป็นลวดลายดั้งเดิมของบ้านวัวลาย โดยเรียนรู้มา

จากช่างหลวงหรือช่างพม่าที่ถูกจับมาเป็นเชลยศึกในสมัยพระญากาวิละ พวกพม่ากลุ่มนี้คิดลวดลายพวกเทพต่างๆ ที่ตนเองนับถือ นำไปสลักไว้บนสลุงเงิน

ลายสิบสองราศีหรือสิบสองนักษัตร เป็นลวดลายที่ชาวบ้านวัวลายได้นำไปเกิดของมนุษย์มาสลักบนสลุงเงินซึ่งเป็นการเชื่ออย่างหนึ่งชาวบ้านที่มีต่อโชคชะตาราศี ต่อมาได้พัฒนาสลักให้ครบสิบสองราศี

ลายพุทธประวัติรามเกียรติ์ ลายพุทธประวัติส่วนใหญ่ทางบ้านวัวลายจะนิยมสลักตอนพระเวสสันดรให้ทาน ซึ่งถือเป็นชาติหนึ่งของพระพุทธเจ้าที่ได้รับความนิยมเอื้อเพื่อเอื้อแม่และมีความเมตตาแก่สัตว์โลกทั้งหลายจากคำบอกเล่าของช่างบ้านวัวลายเป็นภาพจินตนาการมาจากผนังในวิหารวัดหมื่นสาร

ลายดอกบัวลายดอกบัว และลายดอกกระถิน บัวถือว่าเป็นไม้มีสกุล ถ้าน้ำหล่อเลี้ยงสกลปรกบัวก็จะตายหมด ส่วนลายดอกกระถินในสมัยก่อนชาวบ้านวัวลายชอบปลูกดอกกระถินไว้หน้าบ้านส่วนมากปลูกเพื่อเป็นรั้ว ช่างบ้านวัวลายจึงนำดอกกระถินมาสลักไว้บนขันเงิน เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของบ้านวัวลาย โดยแบ่งเป็น 2 แบบคือดอกกระถินและลายดอกพ่าย

ลายเทพพนม เป็นเทพหนึ่งที

ชาวอินดูนับถือ จะปรากฏให้เห็นตามแนวกำแพงวัดหรือผนังโบสถ์ของวัดหมื่นสาร ชาวบ้านวัวลายจึงนำมาสลักลายลงบนสลุงเงินเพื่อความสวยงาม

ลายชาวนา ลายชนบท หรือลายธรรมชาติ เป็นการถ่ายทอดความประทับใจของช่างที่มีต่อสภาพแวดล้อมตามชนบท เช่น ช้างลากซุง คนไถนา คนตำข้าว ทำให้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมชนบทว่ามีความเป็นอยู่อย่างไรในอดีต





รวมทั้งการใช้ลายแฉ่ต่าง ๆ หรือลายแม้อย่อยซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่มีอยู่ใน หมู่บ้านแม้อย่อย ในอำเภอสันทราย ซึ่งได้แก่ ลายดอกหมาก ดอกพรวัว ดอกพลู เป็นต้น มาปรับประยุกต์สร้างลวดลายกับผลงาน

ลายเปลว คล้ายกับเถาไม้หรือเปลวไฟที่แลบเลิบไหวระริกเมื่อต้องลายลม เป็นส่วนมากนิยมทำเป็นภาพประกอบในเถาลาย ซึ่งอาจจะเป็นภาพรามเกียรติ์ หรือเรื่องอื่น ๆ ตลอดจนงานภาพเทพพนมด้วย

ลายขอบหรือลายเชิง ที่มาของลายเกิดจากที่ชาวบ้านได้ร่วมกันทำเครื่องเงินขึ้น (สลุงหลวงน้ำหนัก 536 บาท) ชาวบ้านวัวลายได้คิดลายใหม่ที่สลักบนสลุงคือ ลายขอบหรือลายเชิงขึ้น ต่อมาลายดังกล่าวได้เป็นที่รู้จักและแพร่หลาย และหลายคนได้เห็นความหมายและความสำคัญของการทำลายนี้

ลายกนกหรือลายไทย ที่มาของลายเป็นศิลปะประจำชาติไทยที่สืบเนื่องมา แต่โบราณ ลายไทยหรือลายกนกจะประดิษฐ์ขึ้นมาจากเถาไม้ใบไม้ ดอกไม้ ซึ่ง ได้ตกแต่งดัดแปลงให้งดงามยิ่งขึ้นบนชั้นเงิน ลายไทยจะมีสีลาอ่อนช้อย นุ่มนวล เมื่อนำไปบรรจุหรือสลักลวดลายบนสลุงเงินจะทำให้เกิดความสวยงามความ แปลกความแตกต่างของลายดั้งเดิมหรือลายโบราณกับลายปัจจุบัน ลายดั้งเดิม จะมีความละเอียดอ่อนและสวยงามกว่าและจะเน้นในเรื่องของความเชื่อศาสนา เป็นลายที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ ประกอบ

อีกทั้งนายสิทธิโชคยังได้มีการคิดค้น ต่อยอดผลงานโดยการประยุกต์ให้ เข้ากับยุคสมัย ได้มีโอกาสไปเรียนดูโลหะจากช่างดูนจากพม่า จึงมีการนำรูปแบบ การดูนโลหะของพม่าเข้ามาประยุกต์ใช้ แต่ก็ยังคงรักษากฎมีปัญญาแบบดั้งเดิม เอาไว้ แต่ใส่กลิ่นอาย ลวดลาย หรือลายเส้นแบบสมัยใหม่เข้าไป เพื่อให้ผลงาน นั้นดูสวยงาม และเป็นที่ต้องตากลุ่มคนในสมัยปัจจุบัน

ปัจจุบันนายสิทธิโชคในวัย 37 ปี สะสมฝีมือการสร้างงานประเภทดูนโลหะ มาแล้วกว่า 17 ปี สร้างสรรค์ลวดลายตามแบบฉบับโบราณ และประยุกต์คิดค้น ลวดลายใหม่ ๆ ให้ทันสมัยมากขึ้น อีกทั้งยังมีความสามารถในการออกแบบและ สร้างสรรค์ลวดลายขึ้นเอง สร้างสรรค์ผลงานเป็นลวดลาย 12 ราชดี ลายดอกไม้ เถาวัลย์ และงานประเภท Abstract อีกทั้งยังมีการสร้างสรรค์งานดูนแบบพม่า โดยใช้แผ่นสังกะสี นำมาดูนเป็นแผ่นเล็ก ๆ แล้วนำมาต่อกันเหมือนภาพจิ๊กซอว์ จนกลายเป็นงานชิ้นเดียวต่อกัน เรียกว่า งานดูนสังกะสีแบบมัดทะเเลย



## การถ่ายทอดทักษะ ความรู้และภูมิปัญญา

นายสิทธิโชค ปัญญางาม ได้ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา การดุนโลหะให้กับผู้ที่สนใจงานดุนโลหะ โดยการเปิดบ้าน เป็นสถานเรียนรู้ เปิดสอนทั้งเด็ก และเยาวชนในช่วง ปิดเทอม โดยมีทั้งเด็ก ๆ ที่เข้ามาเรียนรู้แบบเข้าไป-เย็นกลับ และมีทั้งคนที่มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ โดยนายสิทธิโชคได้ ให้พักอาศัยอยู่ที่บ้านของตน และให้เรียนรู้งานดุนโลหะ ทั้งการนำงานจริงมาให้ทดลองทำเพื่อสามารถนำไปขาย และมีรายได้

รูปแบบการถ่ายทอดมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ ง่ายขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งผู้ที่มาฝึกฝนเรียนรู้สามารถฝึกฝน จนสามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้กับตนเองได้ เทคนิคในการสอนของนายสิทธิโชค จะเริ่มจากการสอน โดยใช้เหล็กเพียงแค่ด้ามเดียว เพื่อเป็นการฝึกทักษะใน การลงน้ำหนักมือ เพราะถ้าหากสามารถควบคุมน้ำหนัก มือได้แล้ว จะทำให้รูปร่างหว่า เมื่อเปลี่ยนไปเหล็กประเภท อื่น ๆ จะสามารถบังคับได้อย่างคล่องแคล่ว โดยผู้เรียน นั้นจะต้องมีความตั้งใจ และมีหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ มี ความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่องานที่ทำ มีใจรัก และ มีความอดทน จึงจะสามารถสร้างสรรค์งานที่ได้ออกมาได้

ทุกวันนี้ นายสิทธิโชค ปัญญางาม ยังคงถ่ายทอด ให้ความรู้ตามแต่โอกาสต่าง ๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่ นายสิทธิโชค ให้ความสำคัญกับการเป็นผู้สืบสานงาน ศิลปหัตถกรรมแขนงนี้คือ การตั้งมั่นอยู่ในความดี นึกถึงบุญคุณ ครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนให้วิชาความรู้ ไม่ลืมรากเหง้าของภูมิปัญญา และจะมุ่งมั่นสร้างสรรค์ ผลงานหัตถกรรมดุนโลหะ ให้เป็นที่รู้จักต่อไป



**“งานทุกอย่างเปรียบเสมือนลมหายใจของเรา เพราะฉะนั้นเราต้องทำงานให้เหมือนเป็นชีวิตของเรา เพราะถ้าเราเอาชีวิตของเราไปใส่ในงาน งานนั้นจะดูมีชีวิตชีว ที่สำคัญเราจะต้องมีความเข้าใจ และมีทักษะ นำมา ผสมผสานไปด้วยกัน**

**งานดุนโลหะนี้ถือเป็นงานที่ผูกภาคภูมิใจ และอยาก จะถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังสืบต่อไป เพื่อให้งานดุนโลหะนี้ ไม่หายไป อยากจะสร้างสรรค์ผลงาน และประยุกต์ผลงาน ให้มากกว่าเดิมเท่าที่จะมากได้ ผมอยากรักษางานด้านนี้ และ สืบทอดงานด้านนี้ไว้ให้กับคนรุ่นหลังต่อไป”**

สิทธิโชค ปัญญางาม